

Тимченко Ю.А., бакалавр
Київський національний
університет технологій та дизайну
Радіонова Н.Й., д.е.н., доц.
Київський національний
університет технологій та дизайну

ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Основні засоби є сукупністю засобів праці, які функціонують у натуральній формі протягом кількох років у сфері матеріального виробництва або нематеріальної сфери, які відповідно до бухгалтерських звітів включені до складу основних засобів.

Об'єктами аудиту основних засобів є групи основних засобів, їх первісна, залишкова, справедлива, ліквідаційна і відновлювана вартість, а також правильність документального оформлення операцій з основними засобами, достовірність синтетичного та аналітичного обліку, реальність відображення вартості основних засобів і зносу у фінансовій звітності; економічні й технічні показники використання основних засобів; організація їх обліку та стан внутрішнього контролю [3].

Основними завданнями і метою аудиту є встановлення:

1. Правильності документального оформлення і своєчасного відображення в обліку операцій з основними засобами, їх надходження, внутрішнього переміщення і вибуття.
2. Перевірка правильності розрахунку, своєчасного відображенню зносу (нарахування амортизації) основних засобів.
3. Контроль за витратами на капітальний ремонт.
4. Перевірка правильності відображення в обліку фінансових ре-зультатів від вибуття (в тому числі ліквідації) основних засобів.
5. Контроль за збереженням основних засобів.
6. Перевірка правильності проведення індексації основних засобів.

Проведення аудиту основних засобів передбачає застосування ряду методичних прийомів, серед яких найбільш використовуваними є інвентаризація, опитування, арифметична перевірка, перевірка по суті, логічна перевірка документів, зустрічна звірка документів та інші.

Аудит основних засобів доцільно проводити за такими етапами:

I. На першому етапі аудитор ознайомлюється з:

- нормативно-правовими аспектами проведення операцій з основними засобами на підприємстві;
- рішеннями власника на проведення операцій з основними засобами;
- організацією бухгалтерського та податкового обліку основних засобів.

II. На другому етапі здійснюється аудит наявності основних засобів» який може бути проведений двома способами:

— через інвентаризацію за умов визначення в договорі на проведення аудиту права присутності аудитора при проведенні інвентаризації;

— документальною перевіркою. Другий спосіб полягає в тому, що об'єкт основних засобів вважають наявним, якщо існують документ, який підтверджує його придбання, отримання на безоплатній основі, створення тощо, акт приймання передачі (форма № 03-1), в реєстрах обліку зроблено відповідний запис. У разі відсутності згаданих документів або записів актив не вважається наявним, тому він не може бути включеним до балансу.

III. На третьому етапі роблять аудит господарських операцій з основними засобами.

Важливим завданням аудитора є перевірка правильності формування первісної вартості основних засобів. Особливо аудитору слід звернути увагу на ті основні засоби, які були придбані за рахунок кредиту.

Варто зазначити, що усі результати здійснених аудиторських процедур повинні знайти відображення в робочих документах аудитора. Це пояснення і заяви працівників з питань перевірки основних засобів; копії первинних

документів про господарські операції із основними засобами; акти, довідки; інвентаризаційні описи; реєстри бухгалтерського обліку; бухгалтерська звітність [1, с.85].

Аудит основних засобів завершується аналізом ефективності їх використання. Визначають фондівіддачу, фондомісткість, коефіцієнти зносу, поновлення, придатності основних засобів. На підсумковому етапі аудитор повинен узагальнити результати перевірки, зробити висновки та підготувати обґрунтовані пропозиції щодо усунення недоліків і використання виявлених резервів [2, с.108]. Також на даному етапі складається документ - аудиторська довідка або аудиторський висновок.

Отже, основні засоби будь-якого підприємства є його матеріально-технічною базою, яку потрібно весь час поповнювати та підтримувати. Необхідно відмітити, що багато проблем аудиту операцій з основними засобами підприємства виникають передусім по причині недосконалості їх системи обліку. Важливою ділянкою облікової роботи є формування облікової політики щодо основних засобів. Облікова політика підприємства в частині основних засобів полягає у виборі і реалізації оптимального варіанту терміну їх корисного використання, оцінки та методу нарахування амортизації.

Література

1. Радіонова Н.Й., Окончук А.Р. Значення бухгалтерських компетенцій для реалізації управлінських функцій на підприємстві. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації» 10 листопада 2020 року. Київ, КНУТД. С.84-85.

2. Радіонова Н.Й. Управління витратами промислового підприємства в ринкових умовах: теорія, методологія, практика: монографія. Київ : КНУТД, 2019. 405 с.

3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017р. № 2258-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-1>.